
Światowy Dzień Wody 2018

Głównym celem Dnia jest zwrócenie uwagi społeczności międzynarodowej na wpływ gwałtownego wzrostu populacji ludzkiej, industrializacji, zmian klimatycznych, konfliktów zbrojnych i klęsk żywiołowych na systemy wodne świata. Obchodzony na całym świecie Światowy Dzień Wody jest okazją do poznania problemów związanych z wodą, poinformowania o nich innych oraz podjęcia działań mogących zmienić istniejącą sytuację. Każdego roku UN-Water, agencja koordynująca prace Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczące wody i warunków sanitarnych, ustala temat Światowego Dnia Wody odpowiadający obecnym lub przyszłym wyzwaniom.

Hasłem przewodnim w tym roku jest „**Natura dla wody**”. Obchody koncentrować będą się na poszukiwaniu naturalnych rozwiązań dla współczesnych problemów związanych z niedoborem wody na świecie. Degradacja środowiska i zmiany klimatyczne to dwie najważniejsze przyczyny występujących na całym świecie problemów z dostępem do wody. Zanieczyszczenie rzek, jezior i gleby zwiększają ryzyko suszy i powodzi w różnych regionach świata. Efektem zaniedbania ekosystemów jest utrudnienie w zapewnieniu każdemu czystej wody, potrzebnej do przetrwania i rozwoju. Rozwiązania oparte na mechanizmach funkcjonujących w przyrodzie stwarzają szanse skutecznego zmierzenia się z wyzwaniami związanymi z niedoborem wody na świecie. Zalesianie terenów, przywracanie naturalnych połączeń rzek z obszarami zalewowymi oraz odbudowa terenów podmokłych może przyczynić się do przywrócenia równowagi w gospodarowaniu zasobami wodnymi świata, a w konsekwencji – poprawy jakości życia i zdrowia ludzi.

Oficjalna strona Światowego Dnia Wody: <http://www.worldwaterday.org/>

Ministerstwo Zdrowia na wniosek Głównego Inspektoratu Sanitarnego wystąpiło o uwzględnienie, w procedowanym przez Ministerstwo Środowiska projekcie założeń projektu ustawy - Prawo wodne, działań mających na celu zwiększenia bezpieczeństwa wód ujmowanych, poprzez przywrócenia obowiązku ustanawiania stref ochronnych ujęć wód wykorzystywanych do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia jego wejścia w życie, właściwy organ Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie ustanawia dla każdego ujęcia wody strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej - dotyczy to ujęć wody, dla których do dnia 1 stycznia 2018 r. strefa taka nie została jeszcze ustanowiona.

Ponadto ww. ustawa wprowadziła obowiązek przeprowadzenia dla ujęć wody, dla których nie ustanowiono strefy ochronnej obejmującej teren ochrony pośredniej (na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne) - w terminie 3 lat od dnia jej wejścia w życie, tj. do dnia 1 stycznia 2021 r., analizy ryzyka pod kątem występowania zagrożenia dla jakości wody, i złożenia wniosku o ustanowienie stref ochronnych obejmujących teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, jeżeli będzie to uzasadnione wynikami tej analizy.

Z punktu widzenia zdrowia publicznego o wodzie możemy mówić w dwóch aspektach, jako:

- wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- wodzie wykorzystywanej do celów rekreacyjnych.

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

1. Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Wymagania, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, częstotliwość jej badania oraz charakterystyki metod badań zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

W Polsce ok. 36 mln ludności jest zaopatrywanych w wodę ze zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę przez ok. 8 500 wodociągów, natomiast pozostała część ludności zaopatruje się w wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć, np. z przydomowych studni.

W 2016 r. małe wodociągi, czyli produkujące poniżej 1000 m³/d wody na dobę stanowiły 92%, tj. 7787 wodociągów i zaopatrywały w wodę ok. 11,8 mln ludności, co stanowi 33% całej zaopatrywanej w wodę ludności. Wodociągi dostarczające powyżej 1000 m³/d wody na dobę stanowiły 8%, tj. 707 wodociągów i zaopatrywały w wodę ok. 24,2 mln ludności, co stanowi 67% całej zaopatrywanej w wodę ludności.

Wodociągi pozostają pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

2. Informowanie konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (§ 26) konsumenci uzyskują informacje o jakości wody:

- w przypadku:

1) udzielenia zgody na odstąpienie,

2) stwierdzenia warunkowej przydatności wody do spożycia wraz z informacją o zaleceniach i ewentualnych ograniczeniach jej wykorzystania,

3) stwierdzenia braku przydatności wody do spożycia z jednoczesnym wskazaniem możliwości jej wykorzystywania do innych celów niż do spożycia przez ludzi

- z komunikatów opracowywanych przez właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego, które są rozpowszechniane przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w sposób umożliwiający bezzwłoczne zapoznanie się z nimi konsumentów z obszaru, dla którego wydano komunikat,

- w przypadku stwierdzenia przydatności wody do spożycia:

1) zgodnie z przepisami o dostępie do informacji publicznej lub

2) z komunikatów umieszczanych na stronie internetowej urzędu gminy oraz na stronie internetowej „producenta wody”, jeżeli taka strona jest prowadzona.

Jak wskazano w art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2017 r. poz. 328, z późn. zm.) wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany do informowania mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

II. Woda wykorzystywana do celów rekreacyjnych

Wśród wód wykorzystywanych do celów rekreacyjnych można wyróżnić:

1) kąpieliska zdefiniowane w art. 16 pkt 22 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne jako wyznaczone przez radę gminy wydzielone i oznakowane fragmenty wód powierzchniowych, wykorzystywane przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem że nie wydano w stosunku do nich stałego zakazu kąpieli; kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub uzdrowski, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych;

2) miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli zdefiniowane w art. 16 pkt 28 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne jako wykorzystywane do kąpieli wydzielone i oznakowane fragmenty wód powierzchniowych niebędące kąpieliskiem, funkcjonujące przez okres nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym (art. 39 ust. 1).

Jakość wody w kąpieliskach oraz miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli kontrolowana jest zgodnie z wymogami:

- ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,

- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2016 r. poz. 1602, z późn. zm.),

- rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. z 2016 r. poz. 2082, z późn. zm.).

Celem ww. ustawy i aktów wykonawczych jest zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska oraz ochrona zdrowia ludzkiego.

Badania jakości wody w kąpielisku prowadzone są przez:

1) organizatorów (osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej) – nie mniej niż trzy próbki w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpieliska, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca.

2) właściwe stacje sanitarno-epidemiologiczne – nie wcześniej niż 10 dni przed dniem rozpoczęcia funkcjonowania kąpieliska oraz w przypadku zaistnienia sytuacji mogącej powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku.

Badania jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli prowadzone są przez:

1) organizatorów – nie wcześniej niż 10 dni przed dniem rozpoczęcia funkcjonowania tego miejsca oraz przynajmniej raz w trakcie jego funkcjonowania, a także każdorazowo w przypadku wzrokowego stwierdzenia zanieczyszczenia wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli

2) właściwe stacje sanitarno-epidemiologiczne - jeżeli wyniki badań wykonanych przez organizatora wskazują, że woda w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli nie spełnia wymagań określonych w przepisach.

Woda w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli jest monitorowana pod kątem występowania przekroczeń zanieczyszczeń mikrobiologicznych (*Escherichia coli*, enterokoki) oraz obecności w wodzie zakwitów sinic (smugi, kożuch, piana), rozmnożenia się makroalg lub fitoplanktonu morskiego lub obecności innych zanieczyszczeń, takich jak materiały smoliste, szkło, tworzywa sztuczne, guma oraz inne odpady (w ilości nie dającej się natychmiast usunąć z wody).

Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego prowadzony jest Serwis kąpieliskowy dostępny pod adresem <http://sk.gis.gov.pl/>.

W trakcie trwania sezonu kąpielowego, tj. od dnia 1 czerwca do 30 września:

- w Serwisie kąpieliskowym umieszczane będą informacje o jakości wody w kąpieliskach, w tym informacje o klasyfikacji jakości wody w kąpieliskach.

- na stronie Głównego Inspektoratu Sanitarnego publikowana będzie ogólnopolska lista miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

Źródło GIS